

ӘОЖ 35.08; 342,5

Ә.А. Мұсатаева

Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университетінің PhD докторанты,  
Қазақстан, Қарағанды қ.  
e-mail: m\_assem1984kz@mail.ru

### **Қазақстан Республикасындағы нәтижеге бағдарланған басқарудың элементі ретіндегі мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігін арттыру жолдары**

Мақала Қазақстан Республикасындағы нәтижеге бағдарланған басқарудың элементі ретіндегі мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігін арттыру жолдарын зерттеуге арналған. Дәлірек айтсақ, 2007 жылы қабылданған мемлекеттік жоспарлаудың жаңа жүйесіне сәйкес бюджет жүйесі мен мемлекеттік жоспарлау жүйесіне енгізілген өзгерістер еліміздегі бюджеттеу процесін өзгертіп, мемлекеттік шығыстарды оңтайландырып, қабылданатын бағдарламалардың тиімділігін арттыруға бағытталған. Оның негізі болып нәтижеге бағдарланған бюджеттеу табылады. Сонымен қатар 2007 жылы аталмыш жаңа жүйенің қабылдануынан кейін 2010 жылы мемлекеттік бағдарламалар мен стратегиялық жоспарлардың тиімділігін арттырып, оларды бақылау мен бағалау процестерін оңтайландыру мақсатында мемлекеттік бағдарламалар мен стратегиялық жоспарларды бағалау ережесі қабылданды. Соның нәтижесінде бағдарламалар санының қысқартылу процесі жүзеге асырылып, тек маңызды және басымдылары ғана қалдырылуда. Олардың орнына мемлекеттік органдардың стратегиялық жоспарлары енгізілген болатын. Осы айтылғандардың барлығы еліміздегі жалпы мемлекеттік басқару тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

**Түйін сөздер:** мемлекеттік жоспарлаудың жаңа жүйесі, нәтижеге бағдарланған бюджеттеу, мемлекеттік бағдарламалар, мемлекеттік басқару тиімділігі.

А.А. Мусатаева

### **Пути повышения эффективности государственных программ как элемента управления по результатам в Республике Казахстан**

Статья посвящена исследованию путей повышения эффективности государственных программ как элемента управления по результатам в Республике Казахстан. В частности, в соответствии с новой системой государственного планирования, принятой в 2007 году, изменения произошли в части бюджетного процесса, оптимизирования государственных расходов, которые были направлены на повышение эффективности разрабатываемых программ. Целью, произошедших изменений является работа государственных органов в направлении бюджетирования, ориентированного на результат. Установлено, что в следствии принятия новой системы в 2010 году с целью повышения эффективности государственных программ и стратегических планов, оптимизации процессов, их контроля и оценки были приняты правила оценки государственных программ и стратегических планов. В результате этого наблюдается процесс сокращения количества программ и стратегических планов, разрабатываемых государственными органами. Таким образом, вышесказанное дает возможность повысить эффективность государственного управления в Республике Казахстан.

**Ключевые слова:** новая система государственного планирования, бюджетирование, ориентированное на результат, государственные программы, эффективность государственного управления

А.А. Mussatayeva

### **The ways of improving the effectiveness of state programs as a part of performance management in the Republic of Kazakhstan**

The article deals with the ways of improving the efficiency of government programs as part of a result-oriented management of the Republic of Kazakhstan. If say specifically, according to the new system of state planning which was adopted in 2007, changes in the budgetary system and the system of state planning improve budgeting process, government spending and increase the effectiveness of the new programs. The budgeting oriented to the results is a basis of it. After above mentioned program which was adopted in 2007, in 2010 was adopted the new rules of

assessment of state programs and strategic planning. As a result of this, the number of the programs were reduced and left only the most important and useful of them. Instead of them, they include strategic plans of government agencies. All which mentioned above give an opportunity to increase the efficiency of state administration.

**Key words:** a new system of state planning, budgeting, results-oriented, government programs, effectiveness of state administration.

Қазіргі таңда Қазақстан Республикасында нәтижелі мемлекеттік басқару жүйесін қалыптастыру мақсатында жүргізіліп жатқан қайта құрулар әкімшілік және бюджеттік реформаларды қамтиды.

Осылайша, бюджеттік реформалар шеңберінде 2000 жылдардың басына қарай еліміздегі бюджет жүйесінің эволюциялық дамуы бірегей бюджеттік жіктемені, түрлі деңгей бюджеттерінің құрылу, атқарылу және бақылаудың заңнамалық механизмдерін, бюджеттік бағдарламалардың паспортталуын қамтамасыз етіп, мемлекеттік сектор активтерінің оңтайландырылуына ықпал етсе, 2004 жылы қабылданған Бюджет кодексі тәуелсіздік жылдары жүргізілген қайта құруларды қорытындылап, бюджет жүйесіндегі заңнаманың әрекет етуші нормаларын жүйелендірді. Алайда, жоспарлаудың әдістемелік негіздері ағымдағы іс-әрекетті жүзеге асыру мен даму бағдарламаларын жүзеге асыру барысында мемлекеттік бюджеттің ұлғаюшы қажеттіліктеріне жауап бере алмады. Сол себептен, 2007 жылы ҚР Үкіметімен бекітілген нәтижеге бағдарланған мемлекеттік жоспарлау жүйесін енгізу бойынша Тұжырымдама [1] мемлекеттік жоспарлаудың жаңа моделін қалыптастырудың алғышарты ретінде қабылданды. Тұжырымдама шеңберіндегі негізгі міндеттер қызметтерді ұсыну, мемлекеттің стратегиялық мақсаттарынан бастап бюджеттік бағдарламалардың тікелей индикаторларына дейінгі жоспарлаудың өзара байланысты вертикалін қалыптастыру, жұмсалатын бюджет қаражаттарының мөлдірлігі мен бақылануын қамтамасыз етудегі мемлекеттік органдардың дербестігі мен жауапкершілігін арттырудан тұрды. Бұл, өз кезегінде, «шығындарды басқарудан» «нәтижелерді басқаруға» көшуді білдірді [2].

Осы айтылғандардың өзектілігін қоғамға қызмет ететін мемлекеттік басқарудың жаңа түрін қалыптастыру көздерінің бірі ретінде мемлекеттік жоспарлау және болжау жүйесін одан әрі жетілдіру қажеттілігіне айрықша назар аударатын елбасымыздың 2012 жылғы «Қазақстан-2050» стратегиясы да [3], 2014 жыл-

ғы «Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты Қазақстан халқына Жолдауы да [4] дәлелдейді.

Біздің ойымызша, Қазақстан Республикасында нәтижеге бағдарланған мемлекеттік жоспарлау мен бюджеттеуге көшу бойынша белсенді жұмысты табысты іске асыру үшін нәтижеге бағдарланған бюджеттеудің (НББ) және мемлекеттік бағдарламаларды сипаттаудың түрлі модельдерінің әрекет етуін дәлелдейтін жинақталған әлемдік тәжірибені ескеру қажет. Осылайша, 2005 жылы ЭЫДҰ-на мүше елдерде жүргізілген зерттеу мәліметтері бойынша бюджеттік процесте мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру нәтижелері туралы ақпаратты пайдалану дәрежесі бойынша айрықшаланатын НББ-ң үш моделі айқындалған болатын:

- демонстрациялық (аналитикалық) – нәтижелер туралы ақпарат бюджеттік немесе өзге үкіметтік құжаттарға тек ақпараттық мақсатта ғана енгізіледі;

- нәтижелерді ескеретін бюджеттеу – нәтижелер туралы ақпарат бюджеттік шешімдерді негіздеу үшін жүйелі түрде пайдаланылады;

- іс-әрекет нәтижелерімен қатаң баланысқан бюджеттеу – бюджеттік ассигнованиелер құрылымы мен бюджеттен нақты қаржыландыру оның деңгейін нәтижелілік индикаторларының нақты мәндерімен қатаң байланыстыратын формулаға (келісімшарт) негізделеді.

Аталған зерттеу нәтижелері [5] дамыған елдерде, тәртіп бойынша, атқарушы билік органдары ұйымдастырудың бағдарламалы-мақсатты қағидасы мен бюджеттеудің демонстрациялық моделінен нәтижелерді ескеретін модельге, одан кейін іс-әрекет нәтижелерімен қатаң байланысты бюджеттеу моделіне біртіндеп көшуін дәлелдейді.

Біздің ойымызша, осындай қағидалардың қазақстандық жағдайға қолданылу мүмкіндігіне байланысты Қазақстанда бекітілген нәтижелерге бағдарланған мемлекеттік басқару жүйесіне қатысты құжаттарда нәтижеге бағдарланған бюджеттеудің демонстрациялық және нәтиже-

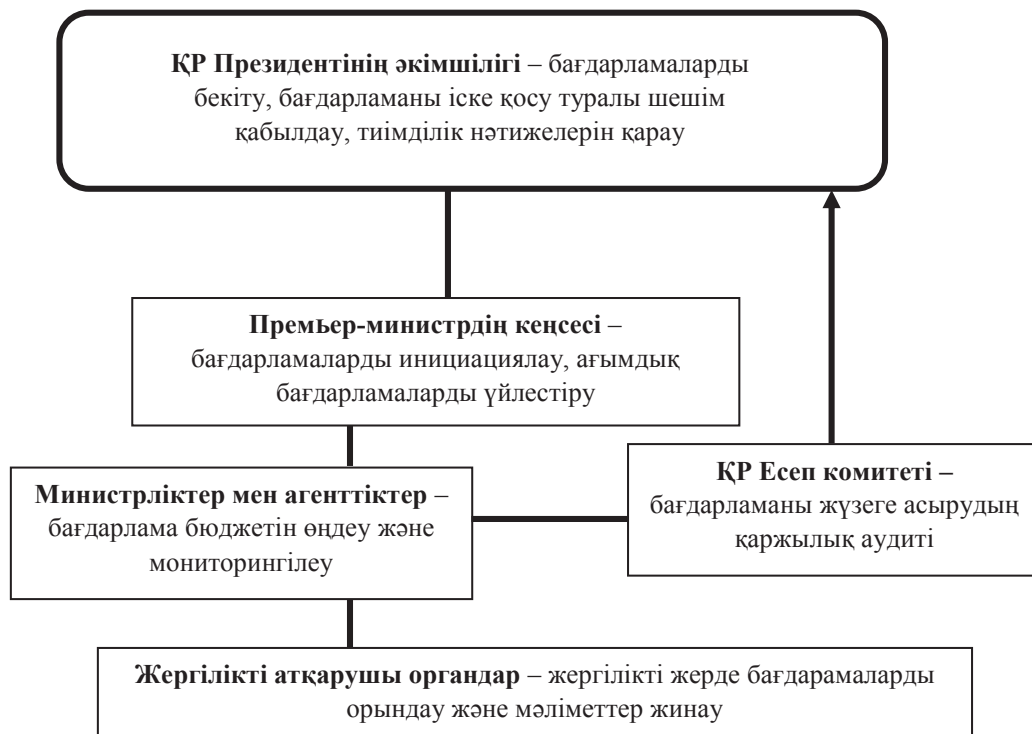
лерді ескеретін бюджеттеу модельдеріне (аралас) сәйкес келетінін байқауға болады.

Қазіргі таңда нәтижеге бағдарланған бюджеттеу мемлекеттік бюджетті даярлау барысында нәтижелілік көрсеткіштерін пайдалануға ғана негізделеді деген пікір кең таралған. Бірақ, мұнда «бағалаудың» алатын ролінің ескерілмегенін байқауға болады [6, б. 63-67]. Себебі 2007 жылдан бастап нәтижелі мемлекеттік басқаруға қатысты бірқатар құжаттардың қабылдануынан кейін 2010 жылы мемлекеттік бағдарламалар мен стратегиялық жоспарларды бағалау ережесі бекітілгенін айтып өту қажет. Осылайша, аталмыш шараларды қабылдағанға дейін елімізде шамамен 460 бағдарламалық құжаттар әрекет еткен, оның 129 бағдарлама орталық мемлекеттік органдармен өңделсе, ал 331 бағдарлама өңірлік деңгейде өңделген. Бағдарламалардың сипаты әртүрлі болып, кейде тіпті өте тар, маңызды емес бағыттар бойынша да өңделген. Бірақ, қазіргі таңда өңдеу сапасына талдау жасаумен мемлекеттік және салалық бағдарламаларға кешенді бағалау жүзеге асырылып, оларды оңтайландыру бойынша ұсыныстар жасалған болатын.

Егер, бағдарламалардың өңделу және жүзеге асырылу барысына талдау жасайтын болсақ, олардың өңделуі мен жүзеге асырылуына еліміздің атқарушы билігі жауапты болып табылады. Біз төмендегі сурет арқылы бағдарламалардың өңделу және бағалану логикасына жауапты мемлекеттік органдардың өзара байланысын бейнелеуге тырыстық (1-сурет).

Суреттен ең жоғарғы деңгей (Президент Әкімшілігінің) негізгі шешімдерді қабылдау деңгейі екенін, келесі деңгейде Премьер-министрдің Кеңесі мен орталық мемлекеттік органдардың және бюджет қаражаттарының жұмсалуын бақылайтын Қазақстан Республикасының Есеп комитетінің әрекет ететінін байқауға болады. Осы аталған деңгей мемлекеттік деңгейдегі бағдарламалардың өңделуі мен жүзеге асырылуын реттесе, ал соңғы деңгейге бағдарламалардың жүзеге асырылуына жауапты және өңірлік деңгейде мәліметтерді жинақтайтын жергілікті басқару органдары жатқызылады.

Осылайша, жыл сайын стратегиялық және мемлекеттік бағдарламалардың аудитін жүргізетін Есеп комитеті аталмыш құжаттарды бақылау-талдамалық іс-шаралармен қамтып,



1-сурет - Бағдарламаларды өңдеу, жүзеге асыру және бағалау процесі

Ескерту: [7] әдебиеті негізінде автормен құрылған

олардың іске асырылуына бағалау жүргізгенде, бағдарламалық құжаттардың әрдайым тиімді орындала бермегенін көрсетті (2-сурет).

Суреттен 2011 және 2012 жылдардағы игерілмеген және құқық бұзушылықтар сомасының айтарлықтай айрықшалануын байқауға болады. Оның себебі бақылауға алынған бағдарламалар санымен түсіндіріледі. Осылайша, Есеп комитеті 2012 жылы 2 мемлекеттік және 13 салалық бағдарламалардың жүзеге асырылуына баға беріп (2011 ж. – 3 мемлекеттік және 2 салалық бағдарлама), оларды іске асыру барысында елеулі сомаға бюджеттік және өзге заңнама талаптары бұзылған. 2012 жылғы бақылаудың қорытындысы бойынша аталмыш бағдарламаларды іске асыру кезінде бюджет және өзге де заңнамалардың жалпы 238,3 млрд.теңге (2011 ж. – 21,8 млрд.теңге) бұзушылықтарына жол берілген, бұл ретте 295,2 млрд.теңге (2011 ж. – 36,7 млрд.теңге) игерілмеген.

Аталмыш жылдардағы бағдарламалық құжаттардың іске асырылу тиімділігін бағалау қорытындыларына жасалған талдау, мынадай ортақ себептерді анықтауға мүмкіндік берді:

– бағдарламалардың үйлестірушілері мен орындаушыларының тиісті іс-шараның атқарылуына, нысаналы индикаторлар мен түпкілікті нәтижелерге қол жеткізілуіне тиісті бақылау жүргізбеуі және олардың арасында іс-әрекет келісімділігінің болмауы. Сол себепті,

бағдарламалық құжаттар бюджет және өзге де заңнаманың талаптарын бұза отырып, толық емес және жеткіліксіз деңгейде атқарылады;

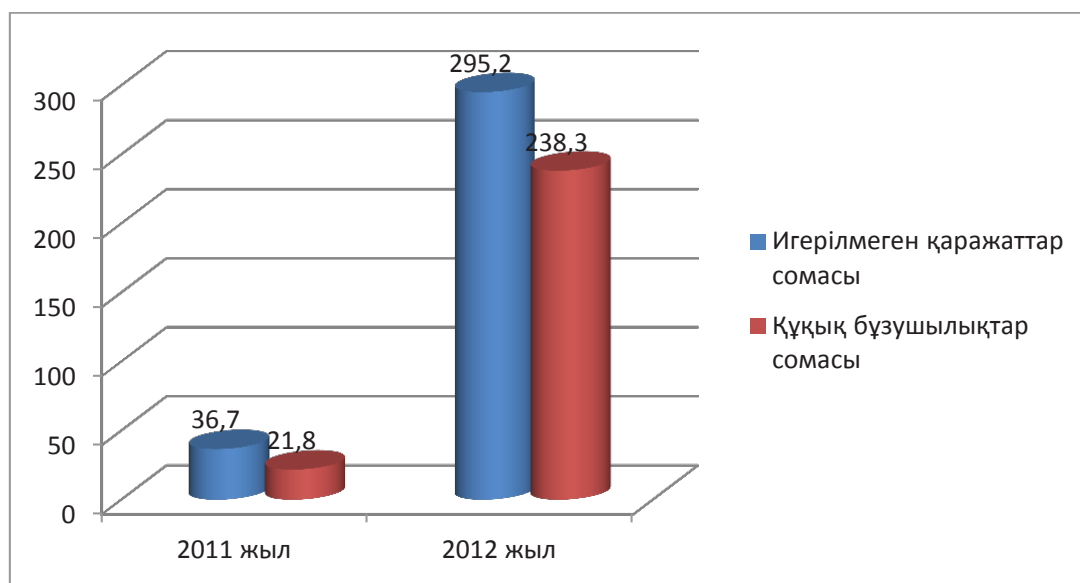
– бюджет және өзге де заңнаманың жетілдірілмеуі. Бұл, өз кезегінде, орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың арасында трансферттер жөніндегі келісімдерді іске асыру кезінде өзара тиімді іс-қимыл жасауды қамтамасыз етпейді. Осыған байланысты, тікелей және түпкілікті нәтижелерге қол жеткізу бойынша міндеттер орындалмауда;

– бірқатар мемлекеттік және салалық бағдарламалардың қаржы ресурстарымен толық көлемде қамтамасыз етілмеген жағдайда іске асырылуы;

– үйлестіруші мемлекеттік органдар тарапынан мониторингтің тиісті дәрежеде жүргізілмеуі. Бұл, өз кезегінде, бағдарламалар кезеңдерінің мерзімінде енгізілмей, бөлінген қаражаттың тиімсіз игеріліп, қойылған мақсаттарға қол жеткізу мерзімінің созылуына әкеледі;

– іске асырылған кейбір мемлекеттік және салалық бағдарламалардың әлеуметтік-экономикалық нәтижелілігін бейнелейтін сандық және сапалық керсеткіштердің толық көлемінде керсетілмеуі;

– кейбір бағдарламалардың негізгі мақсаттары, міндеттері және шаралардың сол саладағы Агенттіктердің стратегиялық жоспарларының керсеткіштерімен қайталануы және т.б.



2-сурет - 2011 және 2012 жж. Есеп комитетінің бақылау шараларымен қамтылған мемлекеттік және салалық бағдарламалар тиімділігін бағалау

**1-кесте - Бағдарламалардың жоспарлы және есептік құжаттарының сипаттамасы**

Жоспарлы құжаттың құрылымы (қысқартылған)	Есептік құжаттың құрылымы (қысқартылған)
Бағдарлама паспорты (төлқұжаты)	
1) кіріспе; 2) ағымдағы жағдайды талдау; 3) бағдарламаның мақсаттары, міндеттері, нысаналы индикаторлары мен іске асыру нәтижелерінің көрсеткіштері; 4) бағдарламаның негізгі бағыттары, қойылған мақсаттарына қол жеткізу жолдары және тиісті шаралар; 5) бағдарламаны іске асыру кезеңдері; 6) қажетті ресурстар	1) құжаттың деректемелерін (реквизиттері); құжаттың атауын, нөмірін, күнін; әзірлеуші мемлекеттік орган мен бірлесіп орындаушыларды; іске асыру мерзімін, оның ішінде кезең-кезеңімен
«Кіріспе» бөлімінде ұсынылып отырған мемлекеттік бағдарлама қажеттілігінің негіздемесі баяндалады	
«Ағымдағы жағдайды талдау» бөлімінде баяндалады: 1) қызмет саласы жағдайының ағымдағы ахуалын, сондай-ақ бұл саланың елдің әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саяси дамуына әсерін бағалау (бұл ретте күшті және осал жақтарын, осы қызмет саласы үшін мүмкіндіктер мен қауіп-қатерлерді алдын ала талдай отырып негізгі проблемаларды, үдерістер мен алғышарттарды бөліп көрсету керек); 2) қазіргі нормативтік құқықтық базаның, қызмет саласын дамытуды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды іске асырудың қолданыстағы практикасын және нәтижелерінің сипаттамасын қоса алғанда, қызмет саласын дамытуды мемлекеттік реттеудің қолданыстағы саясатын талдау	Шешілуіне осы құжат бағытталған проблемалар мен міндеттердің шешілу деңгейі туралы ақпаратты, құжатты іске асырудың елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына әсерін (осы ақпарат құжатқа бағалау өткізілген жылғы есепке енгізілуі тиіс)
«Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері, нысаналы индикаторлары мен іске асыру нәтижелерінің көрсеткіштері» бөлімінде баяндалады: - бағдарламаның басты мақсаты (жекелеген бағдарламалық мақсаттар мен міндеттер)	
«Бағдарламаның негізгі бағыттары мен қойылған мақсаттарына қол жеткізу жолдары және тиісті шаралар» бөлімінде баяндалады: - мемлекеттік бағдарламаны іске асыруға жауапты мемлекеттік органдар мен өзге де ұйымдардың қойылған мақсаттарға қол жеткізу мен алда тұрған міндеттерді шешу жолдары; - әрбір мақсатқа қол жеткізуді және әрбір міндетті шешуді толық көлемде әрі қажет мерзімде қамтамасыз ететін шаралар жүйесі	- жоспарланған және нақты қол жеткізілген нысаналы индикаторларды міндеттер нәтижелері көрсеткіштерін, сондай-ақ оларға қол жеткізілмеу себептері; - жоспарланып орындалған және орындалмаған іс-шаралар және олардың орындалмау себептері, орындалмаған іс-шаралардың өңірдің, елдің әлеуметтік-экономикалық, қоғамдық-саяси жағдайына ықпалы туралы ақпарат; - қаржыландыру көздері бойынша бөліне отырып, бөлінген қаржы қаражатының игерілуі туралы ақпарат (көлемі мен пайдаланылмау себептерін көрсету);
«Бағдарламаны іске асыру кезеңдері» бөлімінде баяндалады: - әрбір кезең үшін мақсаттарды, міндеттерді, нысаналы индикаторлар мен нәтижелер көрсеткіштерін көрсете отырып, бағдарламаны іске асыру кезеңдері	- жоспарланған шараларды іске асыру тиімділігін арттыру және жоспарланған мақсаттар, міндеттер мен көрсеткіштерге қол жеткізуге бағдарланған есепті кезеңде қабылданған шаралар
«Қажетті ресурстар» бөлімінде баяндалады: - мемлекеттік бағдарламаны іске асыруға арналған ресурстарға (қаржылық-экономикалық, материалдық-техникалық, еңбек) қажеттілік	- қаржыландыру көздері бойынша бөліне отырып, бөлінген қаржы қаражатының игерілуі туралы ақпарат (көлемі мен пайдаланылмау себептерін көрсету);
	- құжаттың іске асырылуына қатысатын түрлі тараптардың өзара іс-қимылын талдау; - құжаттың іске асырылу барысына ортаның сыртқы әсерін талдау; - игілік алушылардың қанағаттанушылығының деңгейі, оның ішінде жоспарланғанға қарағанда нақты көрсетілген мемлекеттік қызметтердің деңгейі туралы ақпарат (осы ақпарат құжатқа бағалау өткізілген жылғы есепке енгізілуі тиіс); - мемлекеттік қаржылық бақылау нәтижелері жөніндегі іс-шараларды қоса алғанда, жүргізілген бақылау іс-шаралары туралы мәліметтер; - тұжырымдар мен ұсыныстарды, оның ішінде құжатты түзету, қаржыландыру көлемі мен көздері жөніндегі, қолданыстағы заңнаманың өзгеруі туралы және басқа ұсыныстар.
Е с к е р т у – [8,9] әдебиеттер негізінде автормен құрылған	

Сонымен қатар, төменде еліміздегі мемлекеттік бағдарламаларды іске асырудың жоспарлы және есептік құжаттары да салыстырылған. Салыстырудың мақсаты – жоспарлы және есептік құжаттардың сәйкес келуін (сәйкессіздігін) анықтау (1-кесте):

Кестеден көрініп тұрғандай, Қазақстанда мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуы туралы есепті құжаттардың құрылымы мен жоспарлы құжат құрылымы арасында айырмашылықтардың болуы болашақта бағдарламалар нәтижелерін талдау және бағалау процесін күрделендіріп, нәтижеге қол жеткізу бейнесін толыққанды көрсетпейді.

Осылайша, аталмыш мақалада жүргізілген зерттеу елімізде нәтижеге бағдарланған мемлекеттік басқаруға қол жеткізу, оның ішінде оның маңызды құралдарының бірі болып табылатын мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігін арттыру үшін мынадай ұсыныстар жасауға мүмкіндік береді:

– мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігі мен нәтижелілігін тәуелсіз бағалауды ұйымдастыру;

– тиімділіктің негізгі көрсеткіштерін қалыптастыру;

– бағдарламалық құжаттардың тікелей және түпкілікті нәтижелі көрсеткіштерін анықтауға жауапкершілікпен қарау;

– бюджет қаражаттарын игермегені үшін бюджет әкімшілеріне жазалау процедураларын енгізу;

– бағдарламалық құжаттарды өңдеу жоспары мен есепті құжаттың біртекті болуын қамтамасыз ету.

Жалпы, біздің ойымызша, жоғарыда айтылған ұсыныстарды ескеру елімізде мемлекеттік бюджет қаражаттарының тиімді игеріліп, бағдарламалық құжаттардың сапасын арттырып, тиімділік, нәтижелілік және үнемділік қағидаларындағы мемлекеттік басқаруға қол жеткізуге мүмкіндік береді.

## Әдебиеттер

1 «Нәтижелерге бағдарланған мемлекеттік жоспарлау жүйесін енгізу жөніндегі тұжырымдама туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 26 желтоқсандағы N 1297 Қаулысы.

2 Мусабеков Т. «Эффективность государственных расходов в РК и их влияние на развитие экономики в 2000-2011 годах» // www.airi.kz

3 Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауы, 14 желтоқсан 2012.

4 Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты Қазақстан халқына Жолдауы, 17 қаңтар 2014.

5 Policy Review. Performance Budgeting in OECD Countries. OECD. 2007. P. 158

6 Азизова И.А. Бюджетирование, ориентированное на результат. – Ташкент: InfoCOM.UZ, 2010. – 144 с.

7 К. Байбатырова, С. Дюсекеева. Политики и процедуры оценки в Правительстве Республики Казахстан // Материалы школы мониторинга и оценки: ОЮЛ «Гражданский Альянс Казахстана» при поддержке Делегации Европейской Комиссии в РК. – Астана, 1-5 июня 2011 года. – С.11-14.

8 «Қазақстан Республикасының стратегиялық даму жоспарын, Елдің аумақтық-кеңістіктік дамуының болжамды схемасын, мемлекеттік бағдарламаларды, аумақтарды дамыту бағдарламаларын, мемлекеттік органдардың стратегиялық жоспарларын әзірлеу, іске асыру, мониторинг, бағалау және бақылау жүргізу ережелері» Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 4 наурыздағы № 931 Жарлығы.

9 «Іске асыру туралы есеп формасы мен құрауды қамтитын стратегиялық және бағдарламалық құжаттар, мемлекеттік органдардың стратегиялық жоспарларына мониторинг жүргізу бойынша әдістемелік нұсқамаларды бекіту туралы» Қазақстан Республикасының экономикалық және даму Министрінің 2010 жылдың 01 шілдесіндегі № 100 бұйрығы

## References

1 «Natizhelerge bagdarlangan memlekettik zhosparlau zhuesin engizu zhonindegi tuzhyrymdama turaly» Kazakhstan Respublikasy Ukimetinin 2007 zhylygy 26 zheltoksanyndagy № 1297 Kaulysy

2 Musabekov T. «Effektivnost gosudarstvennykh raskkhodov v RK I ikh vliyanie na razvitie ekonomiki v 2000-2011 godakh», www.airi.kz

3 Kazakhstan Respublikasynyn Presidenti N.A.Nazarbaevtyн «Kazakhstan-2050» Strategiyasy kalyptaskan memlekettin zhana sayasi bagyty» atty Kazakhstan khalkyna Zholdauy, 14 zheltoksan 2012.

4 Kazakhstan Respublikasynyn Presidenti N.A.Nazarbaevtyн «Kazakhstan zholy – 2050: Bir maksat, bir mudde, bir bolashak» atty Kazakhstan khalkyna Zholdauy, 17 kantar 2014.

5 Policy Review. Performance Budgeting in OECD Countries. OECD. 2007, s. 158.

6 Azizova I.A. Byudzhetrovanie, orientirovannoe na rezultat. – Tashkent: InfoCOM.UZ, 2010. – 144 s.

7 K. Baibatyrova, S. Dyusekeeva. Politiki I protsedury otsenki v Pravitelstve Respubliki Kazakhstan // Materialy shkoly monitoringa i otsenki: OYUL «Grazhdanski Alyans Kazakhstana» pri podderzhke Delegatsii Evropeiskoi Komissii v RK. – Astana, 1-5 iyunya 2011 goda. – S. 11-14.

8 «Kazakhstan Respublikasynyn strategiyalyk damu zhosparyn, Eldin aumaktyk-kenistitik damuynyn bolzhamdy shemasyn, memlekettik bagdarlamalary, aumaktardy damytu bagdarlamalaryn, memlekettik organdardyn strategiyalyk kuzhattaryn azirleu, iske asyru, monitoring, bagalau zhane bakylau zhurgizu erezheleri» Kazakhstan Respublikasy Presidentinin 2010 zhylygy 4 nauryzdagy № 931 Zharlygy.

9 «Iske asyru turaly esep formasy men kuraudy kamtityn strategiyaly zhane bagdarlamalyk kuzhattar, memlekettik organdardyn strategiyalyk zhosparlaryna monitoring zhurgizu boiynsha adistemelik nuskamalardy bekitu turaly» Kazakhstan Respublikasynyn ekonomikalyk zhane damu Ministrinin 2010 zhyldyn 01 shildesindegi № 100 buirygy.